

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzt@dzt.gov.mk
www.dzt.gov.mk

Број: 09-218/14

Дата: 11.12.2014

**ДО
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи на Министерство за одбрана (во натамошен текст Министерството) на сметката на буџетот од самофинансирачки активности (787) за 2013 година, заедно со ревизија на усогласеност.

Извршена е ревизија на финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2011 година и изразено е негативно мислење за билансот на состојба, мислење со резерва за билансот на приходи и расходи и за усогласеност со закони и прописи. Со ревизијата на преземените мерки по дадените препораки се констатира дека од дадените пет препораки Министерството преземало мерки и спроведени се три препораки.

За финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2013 година изразивме мислење без резерва за финансиските извештаи и мислење со резерва за усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Со извршената ревизијата на финансиските извештаи на сметката на буџетот од самофинансирачки активности на Министерството за одбрана за 2013 година ги констатиравме следните состојби:

- И покрај напорите кои ги има направено Министерството, уплатата на остварениот дневен пазар во готово од продажните места на Министерството се уште не се врши на дневна основа како што е пропишано со Законот за платен промет;
- Салдото на паричните средства во благајната на Секторот за недвижности во текот на годината е над утврдената вредност со Решението за благајничкиот максимум за 2013 година;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- Министерството продолжило со воспоставената пракса да исплаќа средства на вработени кои се ангажирани за подолго од полното работно време во автокамповите кои ги користи Министерството на начин што не е во согласност со законската регулатива;
- Во делот на нагласување на прашање на неизвесност или континуитет ревизијата укажа на тоа дека поради дефект кој подолг период не бил отстранет, почнувајќи од август 2011 година до месец април 2014 година, за објектот Дом на АРМ направени се невообичаено високи трошоци за потрошена вода кои не соодветствуваат на реалната месечна потрошувачка за објектот во вкупен износ од 20.329 илјади денари. Исто така во овој дел укажавме на состојбата со ненаплатените побарувања на 31.12.2013 година во вкупен износ од 12.038 илјади денари.

Со цел подобрување на утврдените состојби за активностите кои се вршат преку сметката на самофинансирачки активности на Министерството, ревизијата даде препораки за преземање мерки и активности.

Од страна на одговорното лице на субјектот за кој е вршена ревизија, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

2

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните од 10 до 12 заедно со ревизија на усогласеност на сметката на буџетот од самофинансирачки активности (787) на Министерство за одбрана, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2013 година, преглед на промени на изворите на капиталните средства и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи за 2011 година на Министерство за одбрана, со кои изразено е негативно мислење за билансот на состојба, мислење со резерва за билансот на приходи и расходи и за усогласеност со закони и прописи.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, е одговорност на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:
- д-р Фатмир Бесими – министер од 03.11.2011 година до 18.02.2013 и
 - Талат Џафери – министер од 19.02.2013 до 19.06.2014.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива,

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

3

1. _____
2. _____
3. _____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на Министерство за одбрана се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

2. Цел и делокруг на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали е резултат на измами или грешки и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовка и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

4

1. _____

2. _____

3. _____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај, како и општа оценка за севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 03.03.2014 до 31.07.2014 година од тим на Државниот завод за ревизија во состав.

3. Осврт на ревизијата од претходната година – спроведување на препораките

Ревизијата од точка 1.1. погоре опфати и ревизија на спроведување на препораките дадени во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2011 година. Со ревизијата на преземените мерки по дадените препораки констатиравме дека од дадените пет препораки Министерството преземало мерки и спроведени се три препораки (Прилог 1).

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на Министерство, предмет на ревизија, одржан на ден 25 септември 2014 година.

Од страна на одговорното лице на субјектот за кој е вршена ревизија, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

4.1. Усогласеност со закони и прописи

4.1.1. Паричните средства што се остваруваат како дневен пазар, примен во готово од продадените производи и услуги од продажните места, рекреативните објекти, кантините и другите објекти, не се уплатуваат на дневна основа во корист на сметката, истите се собираат во благајните одреден временски период и потоа се врши збирна уплата на средствата. Оваа состојба е констатирана и со ревизорските извештаи на Државниот завод за ревизија во претходниот период и иако состојбата е подобрена се уште не е надмината со образложение дека истото не е економично поради потребата од ангажирање на човечките ресурси. Горенаведеното не е во согласност со член 20 од Законот за платен промет, кој пропишува учесникот во платниот промет, правно лице, е должен сите парични средства од дневниот пазар примени во готово, по било која основа, да ги уплати најдоцна наредниот работен ден на својата трансакциона сметка.

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

5

1. _____
2. _____
3. _____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Препорака:

Одговорните лица во Министерството да продолжат со започнатите активности, остварениот дневен пазар од продажните објекти да се врши на дневна основа.

- 4.1.2. Во текот на 2013 година благајничките извештаи на Секторот за недвижности и услуги не се изработуваат хронолошки и ажурно. Подигнатите парични средства од сметката за потребите на благајната започнале да се оправдуваат почнувајќи од месец јуни, со сметки постари од два до шест месеци. Салдото на паричните средства во благајната во текот на годината ја надминува утврдената вредност од 100 илјади денари пропишана со Решението за благајничкиот максимум и истото достигнува до 480 илјади денари. Горенаведеното не е во согласност со член 20 од Законот за платен промет и има за последица неовластено користење на парични средства во готово над одобрената лимит утврден со актот за благајничкиот максимум.

Препорака:

Надлежните лица за ракување со паричните средства во готово да се придржуваат на висината на паричните средства утврдени со актот за благајнички максимум.

- 4.1.3. Со извештајот на овластениот државен ревизор за 2011 година утврдено е дека на вработените во продажните места на Министерството се врши исплата на парични средства при нивно ангажирање подолго од полното работно време врз основа на решение донесено од министерот. Во 2013 година исплатата на средствата се врши согласно Решение за организација и реализација на летната туристичка сезона во 2013 година во автокамповите во Охрид и Дојран, за што се исплатени средства во вкупен износ од 1.031 илјади денари. Со решението е определено ангажирањето на потребниот персонал за работа да се врши со внатрешно прераспоредување за што треба да примаат надоместок за работа подолга од полното работно време во висина од 610,00 денари дневно. Во прилог на документацијата со која се врши исплата се месечни списоци со податоци за вработени лица, вкупен број на дневници по лица на месечна основа и податок за работно ангажирање на вработените подеднакво во периодот од 8 часот наутро до 23 часот навечер. Воспоставениот начин на исплатата на средства на вработени лица за прекувремена работа не е во согласност со член 117 од Законот за работни односи со кој е регулиран начинот на исплата на прекувремената работа и Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување со кои е утврден начинот за интегрирана наплата на придонесите и персоналниот данок од доход од плата.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

6

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Препорака

Одговорното лице на министерството да преземе мерки ангажирањето на лица за прекувремената работа да се врши во согласност со Законот за работни односи и Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување.

Вкупни ефекти од наодите

Врз основа на изнесеното, ревизијата не утврди материјални погрешни прикажувања кои би имале ефекти врз финансиските извештаи.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, финансиските извештаи ги претставуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Министерството за одбрана на ден 31 декември 2013 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точката 4.1. активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи на Министерство за одбрана, во сите материјални аспекти, се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Нагласување на прашање на неизвесност или континуитет

- 6.1. Ревизијата има обврска да укаже дека поради дефект кој подолг период не бил отстранет, почнувајќи од август 2011 година до месец април 2014 година, за објектот Дом на АРМ направени се невообичаено високи трошоци за потрошена вода во вкупен износ од 20.329 илјади денари кои не соодветствуваат на реалната месечна потрошувачка за објектот. Во периодот од август до декември 2011 година овие трошоци изнесуваат 1.680 илјади денари, 2012 година 8.536 илјади денари, 2013 година 8.124 илјади денари и заклучно со март 2014 година 1.989 илјади денари. Просечната месечна потрошувачка во овој период за Домот на АРМ се движел околу 10.000 м² потрошена вода односно меѓу 600 и 700 илјади денари месечно фактуриран износ додека реалната потрошувачка на вода за објектот се движи меѓу 60 и 80 илјади денари. Со периодот на вршење на ревизијата, јуни 2014 година, сите расходи се платени во најголем дел од сметката на

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

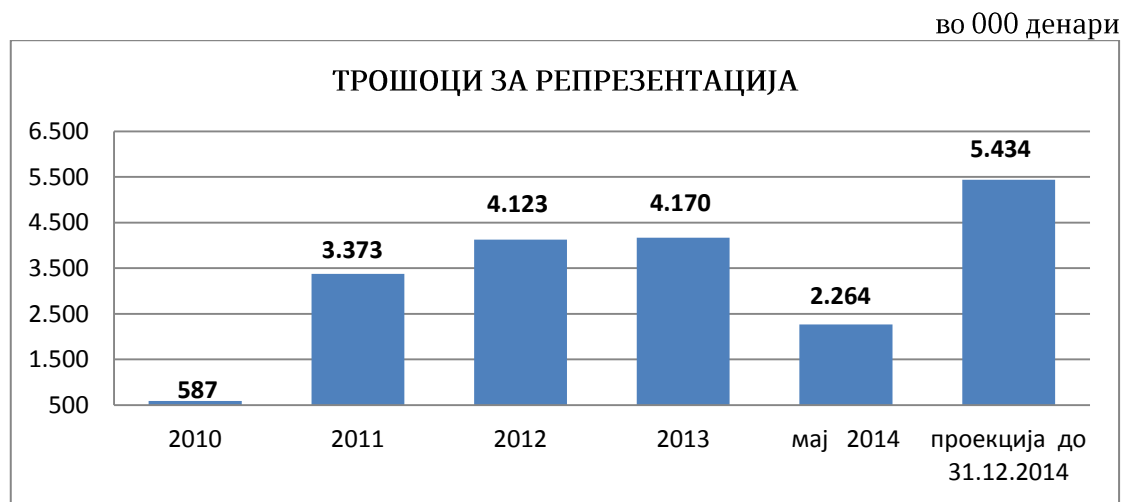
Овластен државен ревизор

7

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

основен буџет на Министерството за одбрана. Дел од овие расходи во висина од 30%, врз основа на Спогодба се фактурирани на НУ Македонска Филхармонија.

- 6.2. Во сметководствената евиденција на сметката на самофинасирачки активности, со состојба на 31.12.2013 година искажани се побарувања во вкупен износ од 12.038 илјади денари. Од вкупниот износ на искажаните побарувања 46% претставуваат побарувањата по основ на фактурирани комунални услуги од Домот на АРМ на НУ Македонска филхармонија во износ од 5.534 илјади денари и 34% претставуваат побарувањата од сметката на основен буџет на Министерството за одбрана во износ од 4.170 илјади денари по основ на фактурирани расходи за угостителските услуги и репрезентација. Фактурирањето на репрезентацијата се врши месечно од продажните објекти на организационите делови на Министерството, Генералштабот на Армијата и командите и единиците на Армијата, врз основа на Решенија за определување на корисници и износи на средства за репрезентација, со кои на одредени категории на вработени правото на репрезентација е утврдено во неограничен износ. Од вкупниот остварен приход на оваа сметка, 52% се приходи од наплата на фактурите за репрезентација од сметката на буџетот на Министерството за одбрана. Ревизијата укажува дека износот по основ на ненаплатена репрезентација има тенденција на зголемување што е прикажано во следниов графикон:

Состојбата со ненаплатените побарувања има влијание на преземање на обврски на буџетската сметката над одобрените средства со Буџетот и влијае на ликвидноста на сметката од самофинансирачки активности во наредниот период.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

8

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

6.3. Со извршените ревизии на финансиските извештаи за 2006 година и 2011 година, од страна на ревизорите известно е за ненаплатените побарувања од купувачите во износ од 18.529 илјади денари по основ на продажба на стоки и услуги, закуп и побарувањата од вработени во износ од 2.793 илјади по основ на кусоци.

По препорака на ревизијата, при реализирањето на пописот на средствата, побарувањата и обврските на МО и АРМ за 2013 година, комисијата за попис на обврските и побарувањата извршила детална анализа на основаноста на евидентираниите побарувања. Од страна на министерот донесено е решение број 02-1170/1 од 19.0.2014 година со кои се одобрува отпис на застарени побарувања во вкупен износ од 6.738 илјади денари. Решението е донесено по претходно Мислење по предлог отпис на побарувањата број 10-81/1 од 10.02.2014 од сектор за инспекција во одбраната и Мислење број 20-158/1 од 11.02.2014 од сектор за внатрешна ревизија при МО.

Ревизијата укажува дека ваквиот начин на работење, односно не навременото преземање на правни дејствија за наплата на побарувањата доведува до неможност на наплата на истите, одлив на средства од Буџетот на РМ, за што е потребно да се преземат активности за утврдување на причините за ваквата состојба и преземање на соодветни мерки против одговорните лица.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

9

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2013 ГОДИНА			
			во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение	2013	2012
Приходи			
Неданочни приходи	3.1.1.	24.710	24.789
Трансфери и донации	3.1.2.	4.653	1.683
Вкупно приходи		29.363	26.472
Расходи			
Тековни расходи			
Стоки и услуги	3.2.1.	17.020	20.431
Субвенции и трансфери	3.2.2.	2.816	1.389
Вкупно тековни расходи		19.836	21.820
Вкупно расходи		19.836	21.820
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување		9.527	4.652
Нето вишок на приходи - добивка по оданочување		9.527	4.652

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

10

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ				
				во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение	2013	2012	
Актива				
Тековни средства				
Парични средства	4.1.1.	9.527	4.657	
Побарувања	4.1.2.	12.038	19.352	
Краткорочни финансиски побарувања	-	0	75	
Побарувања од вработените	4.1.3.	532	2.094	
Побарувања од државата и други институции	4.1.4.	650	650	
Активни временски разграничувања	4.1.5.	10.949	16.689	
Залихи	4.1.6.	8.825	12.291	
Вкупно тековни средства		42.521	55.808	
Вкупна актива		42.521	55.808	
Пасива				
Тековни обврски				
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.2.1.	5.284	11.025	
Примени аванси, депозити и кауции	-	0	5	
Краткорочни финансиски обврски	-	0	11	
Обврски спрема државата и други институции	4.2.2.	198	0	
Финансиски и пресметковни односи	4.2.3.	1	0	
Пасивни временски разграничувања	4.2.4.	28.213	32.476	
Вкупно тековни обврски		33.696	43.517	
Извори на средства				
Извори на капитални средства	4.3.1.	8.825	12.291	
Вкупно извори на деловни средства		8.825	12.291	
Вкупна пасива		42.521	55.808	

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

11

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА БУЏЕТ ОД САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ (787)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ПРЕГЛЕД				
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2013 ГОДИНА				
				во 000 денари
О П И С	Останат капитал Залиха на материјали	Останат капитал Залиха на стоки во магацин	Останат капитал Залиха на стоки во продавници /продажни објекти	Вкупно
Состојба 01.01.2013 година	1.106	6.666	4.520	12.292
Зголемување по основ на:	155	5.426	11.440	17.021
Набавки во текот на 2013 година	155	5.426	11.440	17.021
Намалување по основ на:	1.017	7.287	12.184	20.488
Издадени стоки и материјали	1.017	7.287	12.184	20.488
Состојба 31.12.2013 година	244	4.805	3.776	8.825

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

12